

Position paper over de democratisering van de Europese politiek

Democratisch deficit

Het democratisch deficit in de EU is een veel onderzocht en gedocumenteerd fenomeen. In theorie verwijst het principe naar het gebrek aan democratie in de Europese besluitvormingsprocedures en de beperkte ruimte voor de gewone burger om deel te nemen aan de Europese politiek. Maar er is meer aan de hand. Europese politiek en Europese thema's zijn gewoon niet zichtbaar in de meeste van haar lidstaten. Ook in België worden de verkiezingen van het Europees parlement beslecht op basis van nationale en regionale debatten. Nochtans is een groot deel van de nationale wetgeving een direct gevolg van wat er op Europees niveau is beslist en bijgevolg verdient dit besluitsniveau de nodige aandacht.

Tekortkomingen representatief systeem wegwerken

De politieke onverschilligheid die de Europese politiek bij de meeste burgers kenmerkt, is veeleer het resultaat van het gebrek aan betrokkenheid van de burger, een probleem dat zich op Europees niveau nog veel meer stelt dan op het nationale niveau. Meer Democratie juicht daarom initiatieven zoals de Conferentie van Europa toe, maar roept tegelijkertijd op om fundamentele veranderingen door te voeren die echt bijdragen aan de democratisering van de huidige EU. In eerste instantie moet de Europese democratie daarom haar huidige tekortkomingen zo snel mogelijk aanpakken om aan de basisvoorwaarden van een representatief systeem te voldoen. Meer Democratie stelt daarom de volgende veranderingen voor:

- Rechtstreeks verkiezen van de Voorzitter van de Europese Commissie en het College van Commissarissen moet een afspiegeling zijn van de resultaten van de verkiezing van het Europees Parlement;
- Versterking van het Europees Parlement (o.a. door uitbreiding medebeslissingsbevoegdheid en initiatiefrechtrecht parlement);
- Meer transparantie inzake de Europese Raad (o.a. openbare bijeenkomsten)
- Beleidsmakers in de lidstaten moeten hun burgers beter informeren over wat er speelt op Europees niveau en Europese verkiezingen ook echt over Europese thema's laten gaan;

Meer directe democratie

Voor Meer Democratie is er pas sprake van een volwaardige democratie als het representatieve systeem aangevuld wordt met directe democratie. Wij roepen de Europese beleidsmakers dan ook op om bovenstaande hervormingen als een noodzakelijke stap te beschouwen naar een Europese democratie met burgerparticipatie. Voor Meer Democratie zijn de volgende elementen cruciaal:

- Verplicht referendum in België over elk nieuw EU-verdrag dat verder nationale soevereiniteit overhevelt aan de EU (cfr. Discussie Europese Grondwet);
- Europese volksraadpleging: de Europese Commissie is verplicht de Europese burgers via de nationale lidstaten te bevragen over ingrijpende beslissingen;
- Het Europees burgerinitiatief moet worden uitgebreid om volwaardige referenda op volksinitiatief mogelijk te maken. Dit betekent ook een verlaging van de handtekeningdrempel voor referenda.

Met vriendelijke groeten,

Bert, Guido, Hans, Eric, Marc,

Meer Democratie streeft al 25 jaar voor meer zeggenschap voor burgers in de politiek en de maatschappij. Wij willen een bloeiende democratie 3.0 in Vlaanderen, België en Europa: government of the people, by the people and for the people. Want echte democratie is productiever, eerlijker, rechtvaardiger en gewoon leuker!